

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2004-01-12

Områdesnummer: NRO 20 164

Områdesnamn: Jugåskölen-Lödersjön-Pellkölen

Kommun: Mora (2062), Malung (2023), Vansbro (2021)

Kartblad: 13D NO, 13E NV

Area: 2280 ha, varav ca 2180 ha land och ca 100 ha vatten.

Naturgeografisk region: 30a Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands skogsbygder.

Landskapsformer: Bergkullslätt

Riksvärde:

Myrkomplex	Mosse av nordlig typ
	Sumpskog
	Topogent kärr
	Sträng-flarckärr
	Fauna

Värdeomdöme: Jugåskölenområdet är ett myrkomplex bestående av flera värdefulla delområden: mosse av nordlig typ, sumpskog, topogent kärr och sträng-flarckärr. Pellkölsområdet är ett variationsrikt myrkomplex med höga ornitologiska värden. Nybodkölsområdet är ett flackt myrkomplex med stor myrvariation. Delar av myrarna har stort ornitologiskt värde med arter som trana, storspov, ljunpipare och gluttsnäppa.

Huvudkriterier: A, B, D

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, naturlighet, kontinuitet, representativitet, funktion – betydelse för flora och fauna.

Förutsättningar för bevarande: Bevarandet av våtmarkens värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzon bör ej utföras.

Säkerställande: 53 ha i den nordligaste änden av området är med stöd av MB 7 kap 28 § avsatt som Natura 2000-området SE0620191 Bötåberget.

Områdets huvuddrag

Jugåskölen-Bötsjökölen-Västra delen av Nybodkölen: I ett svagt kuperat landskap med drumlinliknande former norr om Lemberget ligger ett stort myrkomplex runt den centrala Bötsjön. Myrarna domineras av triviala mjukmattekärr. Söder om Bötsjön ligger ett stort lösbottenkärr som mot skogsmarken i söder övergår i fastmattor. Längs den lilla bäcken genom Bötsjökölen utbreder sig sumpkärr. Ett välutbildat flarksystem med kärrsträngar dominerar de centrala delarna av Porsmyrkölen. Bäckarna som dränerar myren norrut till Öjen omges till delar av björkskog av sumpskogstyp. Förutom några diken i söder är myren intakt.

Nybodkölen-Tranukölen-Ärjmyrkölen: Även denna myr ligger i ett flackt landskap genomdraget av drumliner, och med stor myrvariation mellan de barrskogsklädda moränryggarna. En stor del av myrarna präglas av blöta myrtyper, där vackra sträng-flarkkomplex utbreder sig i vattenbanorna. Speciellt välutbildade är de på Nybodkölen i väster, där många flarkar intas av djupa gölar. Myrområdena i övrigt intas av fattiga fastmattekärr av blååteltyp och risbossar av hjortrontyp med stor andel mjukmattor. Sydost om Myckelåstjärnen utbreder sig ännu ett blött myrområde, här uppbyggt av något mer diffust orienterade skogsbevuxna strängar och lösbottendominerade flarkar. Västra delen av Tranukölen upptas av ett välutbildat flarksystem. Kärren är i regel fattiga, men rikinslag förekommer på sina håll med ängsnycklar, brunag, strandlummer och myggblomster. Klibbal är också noterad från området. Myren är orörd förutom en stor kraftledning som tvärrar myren i östra delen. Stort ornitologiskt värde med arter som trana, storspov och gluttsnäppa.

Pellkölen-Starrbäckskölen: En liten dalgång öster om Lödersjöberget med myrrik vegetation omväxlande med barrskog och skogsholmar. Skogarna domineras av gran och friska ristyper, men präglas också av de många gammeltallarna som har en ålder mellan 200 och 300 år, i vissa fall något äldre. På vattendelaren centralt i dalgången ligger den blöta Pellkölen. Små fastmarksholmar är vanliga i myren. Den blöta Pellkölen utgörs av lösbottnar och flarkgölar och genomdras av låga fastmattesträngar. De västra delarna upptas av en blandning av fastmattor, lösbottnar, små mossar och enstaka tjärnar. Sönnen-Tomterna, norr om Pellkölen, byggs upp av artfattiga mjukmattekärr och av vidsträckta, svagt lutande mjukmattemossar. Norra delen intas av den något regleringspåverkade Lödersjön och myrarna i anslutning till sjön. Myrarna utgörs av mjukmattekärr, men också av mjukmattemossar med rikligt av rissträngar på de stora mjukmattorna. Starrbäckskölen genomdras av ett blötdrag med blandmyr med lösbottnar och flarkgölar mellan de tallbevuxna rissossesträngarna. Myrarna har ett högt ornitologiskt värde med arter som storspov, gluttsnäppa och ljunpipare.

Anmärkningar: Området ingår i länets naturvårdsprogram, objekt 81-83 i Mora kommun samt objekt 91 i Malungs kommun. Jugåsområdet har VMI-id:13D6J01, förutom några diken är myren intakt. Pellkölsområdet har VMI-id: 13E5A03, påverkan av dikning. Nybodkölsområdet har VMI-id: 13E6A02.

Östra delen av myrkomplexet tväras av en stor kraftledning med tillhörande transportväg. I övrigt är myren ostörd.

Referenser:

Länsstyrelsen Kopparbergs län, 1990. Våtmarker i Kopparbergs län, Miljövårdsenheten 1990:2.

Rynéus, T, 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*. N1988:1, Länsstyrelsen.